

Наблюдение върху отразяването на темата за кризата с Първа инвестиционна банка върху програмите на националните обществени доставчици на медийни услуги БНТ и БНР и програмите на търговските доставчици на медийни услуги – Нова телевизия, БТВ, ТВ7, Bulgaria on air и Дарик радио.

Параметри на наблюдението: Мониторингът е фокусиран върху емисиите новини, актуално - публицистичните предавания и други специализирани издания. Наблюдението измерва количествено участието на представители на институции; експерти; политици и други лица с отношение по темата, за да се очертае общата картина на медийното отражение на ситуацията. Друг акцент в мониторинга е изследване за общото послание, излъчено от медиите, формирано на базата на казаното от събеседници и журналисти (водещи), т.е. какви са призивите - за успокояване на ситуацията или за засилване на напрежението. Проследяват се и използваните източници: собствен ресурс или други информационни източници (фейсбук, интернет, блогове, чужди информационни източници, печатни издания). И още: позициониране на информационните единици в програмата.

Обхват на наблюдението: Периодът на наблюдението е 27, 28, 29 и 30 юни 2014 г.

Информационното отразяване на темата в медиите следва сюжет от реалността (проблемът с Първа инвестиционна банка), който има начало (завръзка - криминалната атака с есемеси и имейли – официално съобщение от представителите на правителството), развитие (кулминация на сюжета с кризата – тревогата на вложителите; теглене на големи суми – изтеглени 800 млн. лв. вложения; появява се и информацията за взрива пред офиса на Уникредит Булбанк в Шумен) и завръзка (информациите за това, че е овладяна кризата, има стабилност на ситуацията). Съществен елемент по темата се явява аналитично - коментарното, потърсено чрез мненията на различни събеседници. **Наблюдението показва, че медиите използват основната си функция да информират и включиха в действие предпазен механизъм – да успокояват по време на криза.**

Констатации:

1. Количественото измерване (като брой участници и като медийно участие) на представители на институции; експерти; политици и др. по темата показва, че медиите имат различна програмна политика по отношение на предоставяне на ефирно време за информиране, коментари и анализи на представители от различни сфери. Съотношението: политици – експерти – представители на институции е различно при различните медии, **но за разлика от предходното наблюдение за КТБ и стабилността на банковата система, сега мониторингът показва значително по-засилено политическо участие.** Като медийни събеседници се включиха представители и на управляващото мнозинство, и на опозицията (във и извън Парламента). Активизира се и институционалният глас.

За програма **Хоризонт на БНР** се потвърждава тенденцията за преимуществено търсене и предоставяне на слушателите на експертното становище (5 броя експерти), за сметка на това на политическите субекти (1 брой) или представителите на институциите (5 броя). Последните се открояват най-вече с официалните изявления. Сред експертите, преобладаващо е присъствието на финансистите – само двама са политолози.

При **БНТ 1** – експертното (8 броя) и политическото (7 броя) имат относителен паритет. Мнението на експертите изпква със своя анализ, компетентност и сериозно навлизане в проблема. Характерното за програмата е, че се търси гледната точка на общественици и интелектуалци. Представителите на институциите са 5 участници.

И при двете обществени медии тезата, която се очертава е, че кризата не е финансова, а политическа. И в БНТ, и в БНР присъства сериозният анализ по темата от финансиста и експерти. Подобно звучене има и при останалите програми (без Дарик Радио България). Политическото участие е по-изявено в програмата БНТ1 отколкото в програмата ХОРИЗОНТ, където почти липсва. И в двете програми е налично институционално присъствие.

Търговските медии Нова телевизия и ТВ 7 регистрират най-многобройно участие на събеседници по темата с банковата криза (41 и 42 бр.). Очевидно темата е със сериозно присъствие по време на наблюдавания период, като при **Нова телевизия доминират политиките (18 броя)**. Анализът на количественото съотношение на броя на участниците показва съзнателно търсене от страна на Нова телевизия на мнението на политиките, следвани от експертите (10 броя) и институциите (7 броя).

По ТВ7 по-често думата е давана на институциите (10 броя), но има силно присъствие на други лица, дискутирали темата - общо 13 броя (проф.Михаил Константинов, Стефан Софийски, Проф. Юлиан Вучков, Соня Колтуклиева и др.). Участието на експерти и политици е поравно (по 8 броя). ТВ7 излъчва съобщения на общо 10 институции, представени персонално или със съобщения. Медията предоставя на зрителската аудитория и официална позиция на ПИБ като засегната страна, както и на УниКредит Булбанк след взрива пред банков клон в Шумен.

При отразяването на проблема с ПИБ, за разлика от ситуацията с КТБ, когато преобладава участието на политици, този път в **БТВ преобладава експертното участие - потърсили са експертния анализ от финансово компетентни субекти (10 броя), при 6 броя политическо участие. Отражена е позицията на институциите (4 броя)**. В периода на наблюдение е предоставена широка възможност за различни мнения с участието на общо **26 лица** - експерти, представители на институции, политици и др. (с 37 участия).

Bulgaria on air отразява темата чрез различни мнения, като доминира експертното с **9 броя участници, а като излъчени информационни единици - институционалната позиция**. (разликата в броя на участниците и в общия брой излъчени участия се дължи на повторение на материалите в емисиите новини, както и на повторение на предавания). Медията представя и голям обем икономическа информация от страната и света.

Групата на експертите не присъства в предаванията на Дарик радио България, като за сметка на това думата се дава на други лица - общественици, журналисти (Поли Паунова, Емилия Милчева, Владислав Апостолов в-к "Капитал, Арман Бабилян – ПР експерт, д-р Красен Даскалов – психиатър и др.общо 8 бр.). Има институционално присъствие - 3 бр.

С изключение на Дарик радио, във всички наблюдавани програми е наличен политически и финансов анализ по темата, представен от експерти финансиста. Може да се направи заключение, че при кризата с ПИБ, политическото участие в наблюдаваните медии е значително по-силно отколкото по казуса с КТБ. Има и изявено институционално присъствие чрез представители на институциите.

Данните за медийното участие на експерти, политици, представители на институции и други са представени в Таблица.

2. Разполагане на темата в програмата: участието на събеседниците е в актуално-публицистичните предавания, програмни територии, в които преобладава аналитично - коментарната журналистика под формата на интервюта и разговори. В чисто информативен план темата е отразена в емисиите новини.

Проблемът с Първа инвестиционна банка е отразен след 12 часа на 27.06.2014 г., когато в обедната информационна емисия е включено изявлението на управителя на БНБ Иван Искров. Той декларира, че е налице опит за умишлена дестабилизация на банкова система чрез епидемия от слухове, разпращани на граждани на случаен принцип.

В програмата „Хоризонт“ темата за банковата криза се коментира в актуално - публицистичните предавания: „Преди всички“, „12 + 3“, „Събота – 150“, „Деконструкция“ и „Неделя – 150“, излъчени в наблюдавания период. Извън тях, темата е начело в общо 31 информационни емисии за наблюдавания период, включващи и озвучени илюстрации от изявления по време на текущи събития, в които се чуват и становища на премиера Пламен

Орешарски (Брюксел), на политици (Николай Баревков, Сергей Станишев, Людви Местан), както и кореспонденции (Елена Трифонова – Германия). Новината отстъпва челната си позиция само и единствено в случаите, когато за съответния час се откроява друго, злободневно за момента събитие. Тя е обикновено първа, понякога втора в новинарските емисии на всички останали медии.

В БНТ1 темата е разисквана в предаванията „Денят започва“ , „Още от деня“, „Животът и други неща“ и „Денят започва в неделя с Георги Любенов“. Извън тях е отразена в емисиите като водеща новина, с включени директни изявления на институции (БНБ, Президентство и ЕК за подкрепа на банките).

БТВ отразява проблема в актуално - публицистичните предавания „Тази сутрин“, „Лице в лице“, съботно – неделните издания на „Тази събота“ и „Тази неделя“. Спекулациите срещу финансовата стабилност и реакцията на БНБ, както и предприетите от МВР, ДАНС и Прокуратурата действия по откриване на разпространителите на слухове, е отразена във всички информационни емисии. Информациите се обогатяват с нови факти.

В новинарските емисии на ТВ7 сюжетът за банковата стабилност е новина № 1 за разлика от предишния наблюдаван период, когато съобщенията за напрежението с КТБ се излъчваха в средата на емисиите. Освен в новини и в актуално - публицистични предавания, темата се появява и в токшоу: „Пуснете водата“ и „Жените говорят“.

В програма „Bulgaria on air“ темата е разположена в новинарските блокове и актуално - публицистични предавания и др. като голяма част от излъчваните материали са с икономическа и финансова насоченост. Направена е съпоставка и с други Европейски страни, от която налага посланието: „Външния свят оцени България положително“.

Темата за банковата стабилност и атаката срещу ПИБ се ситира в новинарските емисии, публицистичните предавания и сутрешния блок „Здравей, България!“ на Нова телевизия. За наблюдавания период в програма Дарик радио са излъчени три предавания „Кой говори“, „Реактивно“ и седмичното обзорно предаване „Седмичата“, в които темата присъства. В новинарските емисии е отразена общо 22 пъти за наблюдавания период като във всяка една от тях новината е позиционирана като първа.

3. И сега, както и при предишното наблюдение, се налага изводът, че медиите излъчват **послания, които целят успокояване на обществеността и вложителите.** Постигнатият ефект е вследствие на професионалния анализ от страна на компетентни събеседници, както и на активното присъствие на представители на институциите. Излъчва се информацията за стабилност и сигурност в банковата система на страната. Демонстрира се съпричастие към проблемите на вложителите, пълно разбиране на мотивите им и старание да се обясни тяхната несъстоятелност.

Няма случаи на злонамерени или отрицателни послания към аудиторията от страна на поканените за участие събеседници. Единственото изказано мнение на експерт, което би могло да събуди тревога у вложителите, е излъченото телефонно интервю с доц. Стоян Александров – бивш министър на финансите, на 27.06 в 17:50 ч. в предаването „Дневен ред“ по ТВ7. Ето малка част от изказването му: „...БНБ е дала конкретни указания за ограничаване на някои банкови операции – от понеделник да ограничат трансферите - повече от 3000лв. да не се теглят. Дали е вярно или не – не знам. За всички банки. Непотвърдено е това съобщение. Може и други банки да станат обект на атаки“.

Няма репортажи, новини или интервюта, които да нагнетяват напрежение сред аудиторията. Новината за изтеглените 800 млн. лв. от ПИБ е в подкрепа на твърдението, че това е част от стабилността на банката, защото няма такъв световен прецедент и че банката ще работи в нормален режим от понеделник. В чисто информативен план се излъчва и новината за взрива пред банков клон в Шумен.

В цялостния медиен фон има две изказвания на политически лица, които не повлияват общите констатации. Едното е на лидера на ГЕРБ Бойко Борисов, че държава е фалирала - в „Тази събота“ (28.06) по БТВ и по Нова телевизия. Другото е на Антон Кутев от БСП, излъчено по Нова телевизия в сутрешния блок „Здравей, България!“ (25.06), което е извън наблюдавания период, но все пак дава отчасти отражение в общото информационно звучене на медията. В

рубриката “Стажанта” на предаването „ДИКОFF“ Сашо Диков обикаля с микрофон из кулоарите на Народното събрание и задава въпроси на депутатите, свързани с изказването на Антон Кутев.

Позицията на БТВ, в лицето на водещите журналисти, като цяло е неутрална. Ярво се откроява със собствен коментар по ситуацията водещият на предаването “120 минути” Светослав Иванов, който упреква държавата в бездействие. “Спокойствие, разум, критичност към всичко, което четем и слушаме”, казва журналистът.

Като цяло се оформя едно общо медийно послание от медиите, включени в наблюдението, че няма място за паника от страна на вложителите, защото държавата разполага с достатъчно финансови инструменти, за да гарантира влоговете на граждани и фирми. Прави впечатление, че по темата се дава думата на актьори и музиканти т.е. търсят се популярни лица за внасяне на успокоение сред аудиторията. (Виж последната колона от таблицата).

4. При експонирането на темата се разчита на собствени информационни източници, търсен е прекият контакт с лица, имащи свои позиции по проблема. Медиите отразяват темата чрез сравнително разнообразен журналистически инструментариум – новини, озвучена информация, интервю, изявление, а в рамките на актуално публицистичните предавания и тематичният разговор, дебат.

Използвани са и публикации в пресата в рамките на прегледа на печата в сутрешните блокове, както и официални съобщения от институции – ПИБ, Европейската комисия, ДАНС, БНБ.

Таблица с данните за медийното участие на експерти, политици, представители на институции и други

Медии	Експерти	Институции	Политици	(общественици, журналисти, ПРексперти)	Други
1. БНТ	Р. Овчаров (икономист) Ст. Александров (финансист) Георги Ангелов (финансов анализатор) Л.Богданов (икономически анализатор) Т. Безлов (експерт по сигурност), Тагмаз Георгадзе (Изп. Директор на Saving Global и консултант на ДойчеБанк) Харлан Александров (социален антрополог) Мира Янова (социолог) ОБЩО - 8 бр.	Иван Искров (БНБ) Б.Манолов (Фонд за защита на банките) Р. Плевнелиев Президентство Излъчено съобщение от Европейската комисия за подкрепа на ликвидността на банките БНБ (писмо и изявление на УС) ОБЩО - 5	Ат. Мерджанов (КБ) Йордан Цонев (ДПС) Петър Чобанов (министър) Валери Симеонов (НФСБ) Д. Главчев Ив. Московски (ГЕРБ) Меглена Кунева (РБ) ОБЩО – 7 бр.	проф. Пантев (историк) Ал.Йорданов (литератор) журналисти – А.Григоров (БНТ), В.Велева (Труд), П.Блъсков, П.Цекон ОБЩО - 6 бр.	Т.Лолова, В.Михайлов и В.Банов - актьори ОБЩО – 3 бр.
2. БНР	Доц. Антоанета Христова (политически маркетинг) Проф. Стив	Президентът Росен Плевнелиев Председателят на БНБ Иван Искров	Атанас Мерджанов (БСП)	Татяна Дончева, общественик Силвия Великова, журналист; Наталия Ганчовска,	

	Ханке Проф. Христина Вучева (финансист) Доц. Красимир Ангарски (финансист) Акад. Стефан Воденичаров, Даниел Смилов (специалист конституционно право) Проф. Емилия Миланова (финанси и банки) Георги Ганев – (икономист) Владимир Шопов (политолог) ОБЩО 9 бр.	Министър Цветлин Йовчев Гл. секретар на МВР Светлозар Лазаров БНБ с официално обръщение към политиките за рисковете, които носи политическото говорене ОБЩО – 5 бр.		журналист; Явор Римски, от финансовия сайт на БНР; Иван Бедров, журналист; ОБЩО – 5 бр.	
БТВ	проф. Гарабед Минасян (финансист, банки) Мартин Заимов (финансист) Любомир Филипов Вл. Каролев (финансов експерт) Георги Ангелов, (икономист) Георги Ганев, (икономист) Саша Безуханова, (икономист) Светлозар Гледачев (фин.анализатор) Левон Хампарцунян (финансист) Иво Христов (социолог) ОБЩО 10 бр	Р. Плевнелиев президент Ив. Искров, управител на БНБ Пл. Орешарски премиер Цв. Йовчев Вътрешен министър ОБЩО – 4 бр.	Ив. Калфин БСП Ц. Цачева Б. Борисов ГЕРБ Н. Барекков ББЦ Мария Капон (ЕНП) П. Москов ДСБ ОБЩО 6 бр.	П. Блъсков Ю. Москов Росен Йорданов, Рум. Леонидов, писател д-р Ник. Михайлов ОБЩО – 5 бр.	Хр. Мутафчиев ОБЩО – 1 бр.
Нова телевизия	Владими Каролев – икономист, Проф. Валери Димитров - икономически експерт Константин Симеонов – адвокат Йордан Соколов адвокат, бивш министър ОБЩО 10 бр	Иван Искров - управител на БНБ Цветлин Йовчев – министър на вътрешните работи Сотир Цацаров – главен прокурор Пламен Орешарски – министър-председател. Владимир ОБЩО – 4 бр.	Б. Борисов, ПП ГЕРБ Лютви Местан – ДПС Сергей Станишев – БСП Жельо Бойчев - БСП Ивайло Московски – ГЕРБ Тома Биков – ОБЩО 6 бр.	Доц. Георги Лозанов – председател на СЕМ Петър Илиев – журналист от в-к Банкер Соня Колтуклиева - журналист Светослав Терзиев – журналист Огнян Минчев – председател на УС на „Прозрачно без ОБЩО – 5 бр.	Камен Воденичаров - актьор Тончо Токмакчиев – актьор ОБЩО – 1 бр.

	Георги Ганев – икономист Илиян Василев – енергиен експерт Милен Велчев – финансист Кольо Парамов - финансист, експерт Николай Радулов – експерт по национална сигурност Марин Марковски – адвокат	Писанчев – шеф на ДАНС Георги Колев – представител на Върховния административен съд Росен Плевнелиев – президент на РБългария	журналист (Реформаторския блок) Йордан Цонев – ДПС Менда Стоянова ГЕРБ Димитър Дъбов БСП Антон Кутев – БСП Румен Гечев – БСП Татяна Дончева Вежди Рашидов ГЕРБ Иван Иванов – ДСБ Георги Първанов - АБВ Цецка Цачева – ГЕРБ Георги Кадиев – бивш депутат от „Коалиция за България“ Мартин Димитров – Реформаторски блок	граница“	
	ОБЩО – 10 бр.	ОБЩО – 7 бр.	ОБЩО – 18 бр.	ОБЩО – 5 бр.	ОБЩО – 2 бр.
ТВ7	Виолина Георгиева (финансист) Муравей Радев (финансист) Владимир Каролев (финансист) Кольо Парамов (финансист) Стоян Александров (финансист) Емил Хърсев проф. Гарабед Минасян Румен Овчаров	Росен Плевнелиев президент Иван Искров (БНБ) Цветлин Йовчев МВР Пламен Орешарски – премиер Димитър Димов Зам.-прокурор Шумен Левон Хампарцумян Асоциация на банките Петър Чобанов Финансов министър ДАНС, Комисия за финансов надзор, Евр.комисия излъчена е информация от институции	Бойко Борисов ГЕРБ Лютви Местан ДПС Сергей Станишев БСП Н.Бареков ББЦ Румен Петков АБВ Мая Манолова Мирослав Найденов и Емил Димитров БАСТА	проф.Михаил Константинов Васил Филипов – бивш директор Булгаргаз доц. Минчо Христов Благой Рагин – предс. на Асоциацията на хотелиерите Румен Драганов - председател на и-та за анализи в туризма Светлана Атанасова – предс. на Асоциацията на туристическите агенции Соня Колтуклиева Проф. Юлиан Вучков Надя Чолакова – Журналисти Димитър Ганчев – “Интернет общество адвокат Димитър Марковски Стефан Софийски Иван Марджов-шеф орхран.фирма	Митко Кърнев група “Д2” Нидал Алгафари Режисьор
	ОБЩО – 8 бр.	ОБЩО – 10 бр.	ОБЩО – 8 бр.	ОБЩО – 13 бр.	ОБЩО – 2 бр.
ВОА	Любомир Дацов (финансист)	Росен Плевнелиев,	Лютви Местан, ДПС	Свилен Колев – журналист	

	Петър Пешев, (финансист) Владислав Пнев, (финансист) проф. Светослав Ставрев (икономист) Проф. Дуранкев, (финансов експерт) Гордън Кеар (финансов експерт) Деян Василев, (финансов експерт) Алекс Алексиев, (политолог) Цветослав Цачев (финансов експерт) ОБЩО 9 бр.	президент на РБ Иван Искров, управител на БНБ Пламен Орешарски, премиер Цветлин Йовчев, вътрешен министър Светлозар Лазаров Гл. Секретар на Бисер Манолов, Фонд за гарантиране на влоговете в банките ОБЩО 6 бр.	Румен Гечев, Коалиция за България Бойко Борисов, ПП ГЕРБ ОБЩО 3 бр.		
Дарик радио		Росен Плевнелиев президент Пламен Орешарски – министър председател, Цветлин Йовчев – вицепремиер, Иван Искров управител на БНБ, Бисер Манолов – фонд за гарантиране на влоговете в банките ОБЩО 5 бр.	Бойко Борисов председател на ГЕРБ Николай Бареков председател на ББЦ Ивайло Калфин АБВ ОБЩО 3 бр.	Поли Паунова, Емилия Милчева, Владислав Апостолов в-к “Капитал Арман Бабикиан – ПР есперт, д-р Красен Даскалов - психиатър, Христо Иванов - Комитата, Петър Статев – председател на Асоциацията на софтуерните компании, Пламен Ташков – управител на фирма/ ОБЩО – 8 бр.	